

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Főpíacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petít
sorokint 5 kr-ával
számítanak.

Ellenségünk haragja.

Debreczen, augusztus 4.

(F.) A most lezajlott s egyelőre fegyverszünettel kiegyenlített parlamenti harc — bármennyire sajnálatos és káros volt is — mégis nemzeti presztizsünk dicsőségével végződött, amennyiben annak békés megoldása kétségkívül azt bizonyítja, hogy a magyar parlamenti pártok nemcsak bizonyos önfegyelmet tudnak gyakorolni, hanem képesek a legnagyobb győzelemre, arra t. i. hogy önmagukat győzzék le. Ez pedig mindenesetre sokkal nagyobb dicsőség, mintha valaki az ellenfelét győzi le.

Nem lehet tehát szó sem legyőzöttekről, sem pedig győztesekről. Vagy legfeljebb annyiban, hogy miután jobbról is, balról is áldozatot hoztak, egyuttal mindkét részen győztek is.

Ha nem így történt volna, az bizonyosan sokkal súlyosabb következményekkel járt volna a pártokra nézve. Ez azonban mellékes dolog lett volna. Sokkal nagyobb jelentőséggel bír az, hogy a parlamenti harcnak a végletekig való elfajulása a parlamentárizmusra nemzeti erőnk és egységünk bástyájára nézve okvetlenül válságossá lett volna. S épp azért a békés befejezés is első

sorban parlamentárizmusunk hasznát, győzelmét jelenti.

Most már a közérdek szempontjából csak az kívánatos, hogy az a politikai belátás, amely a fegyverszünetet létre hozta, s amely kétségkívül mindkét résznek becsületére válik, ezután is dominálja a közhangulatot s a helyzetet. Ezután még sokkal nagyobb jelentőséggel bíró törvényhozási teendők következnek a közeli jövőben, mint a 16. §. és a cukorprémium, s azért legfőbb szükség van arra, hogy a parlamentben csak higgadt modoru és komoly czélokkal bíró vitatkozás folyjon.

Nemcsak fegyverszünetnek kell tehát létesülni, amelyet esetleg a megnyíló harc követhetne, hanem végleges békére van az országnak szüksége. Csak ennek aegise alatt folytathat a törvényhozás kellő sikerrel produktív munkát.

Ezt kell szemük előtt tartaniok és megfontolniok az ellenzéki pártoknak, ha komolyan helyre akarják hozni azt a vétköket, hogy a parlamenti harcot fölidézték.

A szabadelvü párt és kormány, élén báró Bánffy Dezső miniszterelnökkel, tagadhatatlanul mindent megtett, ami a békés munka biztosítására szükségesnek

mutakozott. Sőt a béke tulajdonképen azon az alapon jött létre, amint azt a kormányelnök eredetileg proponálta, úgy hogy, ha csak br. Bánffy Dezsőn mult volna, a béke már előbb sikerülhetett volna.

Loyalitás és előzékenység hiányát tehát az ellenzék nem vetheti szemére a kormánynak s épp azért az ellenzék is hasonló magatartással tartozik.

Gondolják meg az ellenzéki pártok, hogy a parlamenti harc elfogadása ellenségünk legnagyobb öröme, viszont parlamenti békénk az ő legnagyobb haragjuk.

Országgyűlés.

Budapest, aug. 3.

A napirend első pontjait, néhány helyi érdekű vasuti javaslatot a ház Thoroczkay Miklós gr. referálása alapján vita nélkül elfogadta. Az árvavölgyi vasutnál Kubinyi Árpád szólott, azokat az érdekeket hangsúlyozva, melyek a vasut létesítéséhez fűződnek. Vita csupán a mármaros-sziget-kőrösmezei vasut kiadási többletéről szóló javaslatnál fejlődött ki, mely többletet Jagics József, Ivánka Oszkár, Major Ferencz, Mócsy Antal nem találták indokoltnak s azt indítványozták, hogy a ház utasítsa a kereskedelmi minisztert, hogy a vasutépítésre vonatkozó iratokat a ház elé terjessze s a javaslat tárgyalását egyelőre felfüggeszék.

Dániel Ernő b. kereskedelmi miniszter utalt arra, hogy a kiadási többlet vis maior, a vasut-munkások közt kiütött kolera-járvány

TÁRKA.

Kulcs az asszonyok szívéhez.

Irta: Lux Terka.

Egy délután rettenetes pusztitást vitt véghez itt nálunk a vihar.

Fákat, nagy erős fákat tépett ki gyökereitől a földből s olyan nagy gödröket hagyott utána, mint akár egy kis kut. A házak tetejéről lezibálta a zsindelet, cserepet, kiforgatta az esővízes esatornákat s egy-egy mélyebben fekvő utcán egész csolnakázó tavat rögtönzött a nagyobb szabású felhőszakadás.

De sehol és senkinek nem okozott ez a kisebb kiadású végítélet nagyobb kárt mint Tóbiás Gergelynek az asztalosnak. Ennek a Tóbiásnak a szó szoros értelmében agyonütötte a házat.

Nem közvetlenül a vihar ugyan, hanem a házra reá eső nagy akácza követte el ezt a végzetes katasztrófát, de ennek az értelmi szerzője mégis csak az a torzonborz szakállu, rossz kinézésű vihar volt.

Szegény, kis tönkre lapított házikó! Olyan kimondhatatlan szerénységgel húzódott meg ott a két nagy, hozzá képest arisztokratikus ház között, hogy bizony Isten, senkinek sem volt utjában.

Valaha barnára meszelt falával, erősen előre dülve olyan volt, mint egy öreg asszony hegyes álla s ha az ember megnézte mohával benőtt tetejét is, akkor meg olyan forma benyomást tett a szemlélőre, mint egy botjára támaszkodó paraszt.

És milyen volt a házikó bedöntött kerítése! Öreg és korhadt, szárnalmas és mégis jókedvű, sőt reggelenkint, mikor a délig nyíló piros virága itt is, ott is kidugta a korhadt deszkák közül töleséres fejét, hasonlított egy vén kokette bizarul hajlitott és kaczerul diszitett kalapjához.

És most egyszerre vége lett az öreg jókedvű kerítésnek, a szerény házikónak, a délig nyílnak, a nagy akáczfának, mindennek, mindennek, mi a Tóbiás vagyonát képezte.

Mikor végre ez a Kannibál-vihar minden keze ügyében eső dolgot összetépett, agyonütött, egy esinos pukkedlivel meghajtotta magát és átengedte helyét — napnak.

Ez az öreg ur eleinte álmosan dörzsölte a szemét, majd a szemüvegét törülgetve végre rászánta magát, hogy kibontakozzék felhő dunnájából és csodálkozva nézett széjjel a felfordított világon, a mint köszönt: alásszolgája, hát itt mi történt?

Bizony csunya dolog jó nap uram,

csunya dolog. Nézze csak kigyelmed ezt a Tóbiás házat, meg magát Tóbiás Gergelyt is!

A házat ért veszedelem majdnem elvette azt a kiesi kótya esztét is, a mi még volt. Felült az eperfája tetejére, a mi csodálatos módon épségben maradt és ott busult keservesen az ő szegény Karthágója romjai felett.

*

A mint előbukkant a nap aranyos palástjának csak kis szegélye, az uteza már tele volt gyermekekkel, emberekkel.

A gyermekek egy része térdig gázolva a piszkos sáros vízben boldogan sikongott, a többiek meg a fák ágain lovagoltak, meg keresték kíváncsi tekintetükkel Tóbiást.

Valamelyik egyszer csak észrevette az eperfa tetején.

— Ni! — kiáltotta esze nélkül — ott van Gergely bácsi.

Lett aztán nevetés, csufolás:

— Fára mászott a patkány, mert féltette a talpát a víztől. Jöjjön le Gergely bácsi, mert elviszi a héjja. Ha már fenn van Gergely bácsi, költse ki a szarkatöjásokat.

A felnőtt emberek meg a munkából hazatérő suhancok gorombasággal is megtoldták a tréfát.

folytán vált szükségessé. A miniszterium közegei alaposan átvizsgálták a vállalkozó könyveit és számláit s e vizsgálat alapján kimondhatja, hogy a mikor a miniszter kéri a házat, hogy a vállalkozónak kiadási többletét megtérítse, sem ajándékozás nem történik, sem a méltányosság legszigorubb határait túl nem lépi.

A javaslatot a Ház elfogadta. *Marer* Károly előadása alapján ugyancsak vita nélkül tudomásul vették a zárszámadási bizottság jelentéseit az 1896. év pótnegyedben és az 1897-ik év első negyedében előfordult tulkiadások tárgyában.

Schmidt Gyula referálása alapján egy csomó mentelmi ügyet tárgyaltak le, azután a hazai pénzügyintézetek által kibocsájtott némely kötvények biztosításáról szóló javaslatot vetették tárgyalása alá.

A javaslatot *Pulszky* Ágost ismertette és ajánlotta a háznak elfogadásra s utalt arra, hogy az a törvényjavaslat hivatva van arra, hogy a földbirtok hitelképességét emelje.

Barta Ödön azt hiszi, hogy ez a megalkotandó törvény nem a közjót fogja szolgálni, hanem a pénzügyintézeteknek szolgálja előnyére. Indítványt terjeszt elő, hogy a ház a javaslatot az igazságügyi bizottsághoz utassítsa. A következő szónok *Lévay* Lajos volt, aki teljes elismerését fejezte ki a pénzügyi kormánynak, a miért ezt a javaslatot beterveztette. Ez a javaslat a mezőgazdaság érdekeit fogja előmozdítani s a kormány böles előrelátását igazolja, hogy a parcellázásnak határt szab, a mikor kimondja, hogy 400 holdnál kisebb birtokok nem parcellázhatók.

Blaskovics Ferencz szolt még a javaslatához, kijelentve, hogy ahhoz általánosságban sem járul hozzá, azután *Lukács* László pénzügyminiszter reflektált az elhangzott beszédekre. Kijelentette, hogy nem tartja szükségesnek a törvényjavaslatnak az igazságügyi bizottsághoz való utasítását, mert a javaslat átment már azon a retortán, a melyen át kellett mennie. — *Barta* val szemben hangsúlyozza, hogy a javaslat szolgál első sorban a közhitelnek, a melynek biztonságát emeli és szolgál azoknak, a kiknek hiteligenyeik vannak, tehát

a testületeknek, társulatoknak és a mezőgazdáknak.

Blaskovics szemben megjegyzi azt is, hogy a szövetkezetekről szóló törvényjavaslat már munkában van s az ősszel, az országgyűlés összehívása után szaktanácskozmány elé terjeszti a munkálatot.

A miniszter szavaira általános helyeslés hangzott fel a ház minden részéből, azután *Darányi* Ignác földmívelési miniszter nyilatkozott röviden a telepítés kérdéséről. Hangsúlyozta, hogy ebben a javaslatban foglalt intézkedéseket a telepítés kérdésének megoldására elegendőknek nem tartja s ezekről külön törvényben fog intézkedni. Ebbe a javaslatba, csupán néhány a telepítéssel kapcsolatos intézkedést vettek fel, ezért nem tartja magát feloldottnak azon kötelezettség alól, melyet a telepítés kérdésében magára vállalt.

A miniszter általános helyesléssel fogadott szavai után a ház a javaslatot általánosságban elfogadta, *Barta* Ödön indítványát pedig mellőzte.

— **Katholikus iskolákba csak katolikus járhat.** A pápa enciklikát bocsátott ki a vegyes felekezeti iskolák ellen, a melyben különösen a püspököknek egyetértést parancsol egymás között s a világi katolikusokkal. Intézte ezt a vegyes vallású katolikus és protestáns országok püspöki karához, Németországhoz, Svájc-hoz, Ausztriához és *Magyarországhoz*, a hol mindenütt, vallásukra való tekintet nélkül veszik föl a tanulókat az iskolába. A pápa most elhendeli, hogy a katolikus iskolába ne járjanak protestánsok és más nem katolikus gyermekek: ezt Magyarországon nagyon nehezen lehet keresztülvinni. Világos vonatkozással a szeptemberben összeülő katolikus autonómiai kongresszusra adták ki ezt a körrendeletet épen most. Ugy látszik, hogy a szent szék nagyon jól van értesülve a magyar püspöki karban uralkodó veszekedésről s ezért intésével először is a püspököket szidja meg s utasítja, hogy ne pártoskod-

janak maguk között, a mikor a katolikus kongresszus elé lépnek, hanem tartsák kötelességüknek egyetérteni és a világiakkal nem meghasonlani, hanem összetartani.

— **György görög király leakar mondani.** Görögországban királyválság fenyeget. György király a király a királynéval Konstantin trónörökössel és Zsófia hercegnővel elutazik Athénból Kopenhágába s a zavaros országot rábizza Rally miniszterelnökre, hogy mint regens, a miniszterium vezesse az ügyeket. A király elutazása most a békekötés előtt annyit tesz, hogy viselje a felelősséget a kormány egyedül. De hogy visszatér-e görög hazájába a király és családja, az épen nem bizonyos. György király kijelentette a nagyhatalmaknak, hogy ha el nem állnak Németországnak ama követelésétől, hogy a görög pénzügyeket európai ellenőrzés alá vegyék, mint az egyiptomit s az ország jövedelmét lekössék a hitelezőknek, ezt a király Görögország állósága megsemmisítésének venné és lekössönne.

Tanügy.

Iskolai értesítők.

Debreczen, augusztus 4.

(:) Mint minden évben, úgy az idén is érkeztek hozzánk a különböző tanintézetek értesítői. Mindmennyi tanbizonyosságai ezek a tanárok és nevelők fáradságának épp úgy, mint a tanulóknak. Egy évi nehéz munkának a gyümölcseit, eredményeit ismertetik meg velünk.

Lapunkban mindenkor kiváló sulyt fektettünk a tanügyre s éber figyelemmel kísértük a tanügyi mozgalmakat. Ep azért most is örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy az egyes intézetek, iskolák értesítőit s azok kapcsán maguknak az iskoláknak a viszonyait megismertessük.

Közölni fogjuk az egyes intézetek elmúlt évi történetének főbb mozzanatait az értesítők kapcsán azon sorrendben, amint hozzánk beérkeztek.

* * *
Értesítő a kegyestanitőrendiek debreczeni algymnásiumáról. Közli *Cserhalmi*

Tóbiás ijedt arcával, hosszú orrával úgy nézett ki rendesen, mint egy cizci-kány. De most nagyon dühös volt s inkább hasonlított egy ugrásra készen álló irbiszhez.

— Gazemberek vagytok! — kiáltotta, — takarodjatok innen.

Lenn a fa alatt a csöcselék még jobban kaczagott.

— Takarodjatok — kiáltotta újra Tóbiás, mire egy erős csengésű, üde hang ismételte utána: igen takarodjatok! Mit csufoljátok ezt a szegény embert, inkább legyetek segítségére, nem elég szerencsétlenség történt úgy is vele?

Tóbiásnak ez a derék patronusa egy leány volt, még pedig nem is csunya leány. Annyira nem csunya, hogy ha nem közönséges mész- és téglahordó munkásnének születik, nagyobb jogosultsággal és arányosabb termetet fűző nem szoríthatott volna, mint az övét.

De így fűző nélkül is olyan volt, mint egy karesu, tropikus növény. Az arca, keze, nyaka, formás lába fekete, a szeme tüzes és az ajka pirosabb, mint a nyakán függő kláris.

Tóbiásnak elállt a lélekzete, a mint ezt a leányt meglátta és önkénytelenül lejjebb került egy ággal.

— Ugy, ugy, — intett feléje a leány, — jöjjön le és ne tegye magát nevetsé-

gessé. Okosabb dolgot is találhat magának, mint a fa tetejére kuporodni. Ezek az emberek itt majd segítenek valamit.

Ha valakinek kellemetlen az emberek jelenléte, csak kérje föl őket egy kis szivességre és nyomban elpárolognak, mint a nyitva felejtett éther. Erre az egyenes felszólításra a Tóbiás Gergely portája is néhány percz múlva úgy kiürült, hogy mire észrevették magukat, csak ketten maradtak a pusztulás színhelyén! Tóbiás meg a leány.

Igy a mint egyedül maradtak, a tekintetük tanácstalanul akadt össze.

A leány végre is minden asszonyok nyelvéhez, a mosolyhoz folyamodott és ez, mint a napsugár a medvét odujából, Tóbiást is lecsalta a fáról.

— Leérve, gyámoltalanul támaszkodott a fa derekához és a leány szó-lalt meg:

— Milyen nagy szerencsétlenséghez itt!

— Bizony, — sóhajtott Tóbiás, — a baj mindig megjön váratlanul, a szerencsét meg örökké várjuk és még sem jön.

— Mit fog most csinálni?

A férfi vállat vont.

— A kerítést megcsinálom, a házat meg így hagyom őszig. Addig majd keresek annyit, hogy kifutja belőle a repelálás.

— Hát mit dolgozik? — kérdezte a leány.

— Seprünyelet csinálók.

A leány csodálkozva nézett rá.

— De hisz maga asztalos!

Tóbiás durezza huzta fel a vállát.

— A seprünyelet is asztalos csinálja.

— De hát miért nem csinál asztalt, széket?

— Oh, — sóhajtott komikus ihlettséggel a seprünyeletgyártó, — asztalt meg széket csinálni nehéz dolog.

— Hát nem tud?

Az asztalos zavartan sütötte le szemét.

A leány kicsinylőleg vállat vont s pár perczig elhallgattak.

— Hogy híjják magát? — kérdezte egyszer Tóbiás, félénken a leányra emelve szemét.

— Rebinek — felelte ez.

— Hol dolgozik?

— A bank-palotánál.

Megint hallgattak.

— Nézze Rebi — kezdte ismét a férfi tud maga turós dübencset sütni?

Rebi elkaczagta magát. — Nem én.

— Kár felelte ez. Hát szeretője volt már magának Rebi?

— Van is, kaczagott a leány, — de tette hozzá komolyan, dicsekvően — az ősszel megcsüszünk.

Az asztalos végignézett a leányon, aztán elpirult, a mint ezeket mondta:

Én csak olyan leányt vennék el, a

József igazgató. Az igen ügyesen és kiváló gondossággal szerkesztett értesítő programtervezését „A phanerogamok földalatti részei” c. alatt *Láng János* tanár írta. Igen érdekes és tanulságos növénytan-értekezés ez, mely bizonyára élvezetes szünidei olvasmányát képezi a tanulóifjúságnak. — Az intézet tanári kara az igazgatót kivül 4 kegyesrendi s 2 világi tanárból és 3 hitoktatóból állott. Az intézet derék tanári kara márczius 15-én, változatos műsorral hazafias ünnepléyt rendezett, amelyen a gymn. ének-kar illetőleg a tanuló ifjúság alkalmi dalok és költemények előadásával tolmácsolta hazafiúi érzelmeit.

Amint az értesítőből látjuk, a tanári kar — igen helyesen — kiváló sulyt fektetett a kedélyképzésre és a testedzésre. Erre mutatnak az iskolai év folyamán a tanári kar által rendezett kirándulások és a tornaversenyek. Az utolsó s egyszersmind a legnagyobb szabású tornaverseny június 8-án tartott a gymnasiumépület tágas udvarán szép számú s előkelő közönség jelenlétében. Elismerő oklevelet kaptak a következő tanulók: *Dávid Géza*, *Schwarz Vince*, *Matlaszkovszky Ernő* IV. o., *Grünwald Lajos*, *Kereszti Géza* III. o., *Kovács Mátyás*, *Krudy Péter*, *Kis Ferencz*, *Heringh János* II. o., *Dusóczy Endre*, *Krudy Ödön*, *Gábor János* I. o. tanulók.

Az intézet igazgatósága gondoskodott arról, hogy növendékei a rendkívüli tantárgyakban is nyerhessenek oktatást. Így rendkívüli tantárgyak voltak a francia nyelv, gyorsírás, műének és szabadkézi rajz.

A tanári könyvtár az elmúlt iskolai évben évben 218 művel szaporodott ami 355 frt 10 kr értéket képvisel, úgy hogy a tanári könyvtár jelenleg már 5000 kötet könyvből áll, amit vajmi kevés algymnasiumnál találunk.

A természetrajzi és tornaszertár, képgyűjtemény és a butorzat részint ajándékozás, részint vétel útján igen szépen gyarapodott s az intézet vezetőségének áldozatkészségét dicséri.

Igen helyes paedagógiai intézkedés a tanártestületnek az ifjúsági könyvtár czéljainak elrendezése, amennyiben t. i. a könyveket a tanulók korához és értelmi fejlettségéhez képest osztotta csoportokba, úgy hogy más csoportban vannak a két

utolsó osztály növendékei számára az olvasmányok s így mindenki megtalálja a neki megfelelő könyvet. Az ifjúsági könyvtár gyarapodott a lefolyt tanévben 52 művel 82 frt értékben.

Az intézet azon szerencsés helyzetben is van, hogy szegényebb sorsú növendékeit kisebb-nagyobb ösztöndíjakban részesíti. Ösztöndíjban részesült összesen 23 tanuló 1000 frt értékben.

A Nagy Sándor műegyetemi tanár által az egész ország tanulói számára rendezett szépírási versenyben az intézet több tanulója vett részt s két II. o. tanuló, névszerint *Mátyássy István* és *Másody Elemér* díjat is nyert, amely szép kitüntetés nemcsak a tanulók szorgalmát, hanem a tanerők munkáját is eléggé dicséri.

A statisztikai adatokból közöljük a következőket:

Az intézetbe beiratkozott 172 rendes és 11 magán, összesen tehát 183 tanuló. Vallásra nézve volt: róm. kath. 123, gör. kath. 13, gör. kel. 1, ev. ref. 6, ág. ev. 2, izr. 29.

Erkölesi magaviselet tekintetében jó 100, szabályszerű 63.

Előmenetelben: jeles 11, jó 25, elégséges 97, egy tárgyból elégtelen 13, kettőből 11, több tárgyból 17.

Az intézet jeles tanulói az I. osztályban: *Darvas György*, *Érics Ernő*, *Uj Sándor*. A II. osztályban *Blanár Sándor*, *Horváth Kálmán*, *Krampera Gyula*, *Majoros József*, *Mátyássy István*. A III. osztályban: *Danilovics Pál*, *Gajzágó László*. A IV. osztályban: *Zichy Géza* gróf.

Az értesítő végén kimutatás van az ifjúság testi fejlettségéről, ami szintén amellet bizonyít, hogy a tanári kar mily kiváló gondot fordított a testi nevelésre.

A jövő tanév szept. 5-én kezdődik, tandíj egész évre 24 frt, mely alól azonban a szegénysorsú tanulók felmentetnek.

Az értesítő nem szól arról, hogy a gymn. ötödik osztálya megnyílik-e a jövő tanévben s így azt hisszük, hogy a kérdés, amely immáron égetővé vált, egy időre ismét elodáztatott.

Mindenesetre óhajtható, hogy a gymnasium mielőbb kiegészítették s így a derék piarista atyák tevékenységének tágabb tér nyujtassék.

Ignotus.

* Középkolai professzorok tanfolyama.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az idén a leiró természettudományok köréből jelesen a természetrajzból: az állattan, növénytan és ásvány kőzet s földtanból a főgimnáziumi és főreáliskolai tanárok részére rendkívüli kurzust rendez. Az előadások tartásával *Entz Géza* dr. műegyetemi, *Krenner József Sándor* dr. tudományegyetemi s. tanárokat és *Mágócsy-Dietz Sándor* dr. egyetemi magántanárt bízta meg. Az ország különböző középkoláiból összesen tizenhat tanár jelentkezett, köztük *Török Péter debreczeni* ref. főgimnáziumi tanár. A kurzus-megnyitó alkalmából dr. *Hóman Ottó* miniszteri tanács, a középkolai osztály vezetője, üdvözölte az ország különböző részeiből a székes-fővárosba érkezett professzorokat, a kiket a szaktársaik iránt való ideális szeretet szólított közénk. Kifejtette, hogy különösen a természettudományok nagy haladása volt a vezérmotívum, mely a rendkívüli szaktanfolyam rendezésére készítette a közoktatási kormányt; a főiskolák kiváló szakértői fogják bevezetni a tanárokat a tudomány legújabb vívmányaiba és a leiró természettudományok módszeres kezelésébe és gyakorlatába. *Wlassics Gyula* dr. miniszter üdvözlését átadva a tanároknak, megnyitotta az érdekes rendkívüli tanfolyamot, mely e hó 28-ig tart. Dél-előtt 8—12-ig az elméleti előadások, a délutánokon pedig a különböző gyakorlatok vannak soron. — Hazánk tanítórendei

közül csak a piaristák vannak a kurzuson képviselve három tanárral, a többi professzor mind világi.

* **Felügyelet a tanulókra.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy akkor, mikor a tanulók istentiszteletken és egyéb alkalmakkor testületileg megjelennek: az egyes intézetek tantestületei a legszigorubb felügyeletet tartoznak gyakorolni. Hogy e részben az egyes testületek részvétele mennyiben igényelhető, azt vitás eseteken a kir. tanfelügyelő dönti el.

A vérző hőskért.*

— A magyar vöröskereszt egyesületéről. —

I. A jövő háborui.

Elmult az idő, a mikor a katonaságra úgy néztek az emberek, mint egy kitarított fegyveres erőre, amely ránehazodott az emberi szabadságra s a mely nem ritka esetben országfutó kalandorok társasága volt és zsoldját abban kapta meg, hogy szabad volt fosztogatnia.

Ma a békés munkálkodásnak és a honpolgári nyugalomnak lehetőségét s a királyi és nemzeti megosztott jogoknak kölcsönös tiszteletét úgy biztosítják, hogy valójában minden egészséges ember az ország katonája negyvenkét éves koráig.

Ezt nevezik általános katonakötelezettségnek. Mit jelent ez a két szó: általános katonakötelezettség? Jelenti azt, hogy alig van köztük valaki, a ki szívének szerető figyelmével ne kísérrné egy katonának az életsorját. Azt jelenti, hogy nines egyetlen tagja a hadseregnek, akit a polgári társasághoz hozzá ne kötne a vérség legtermészetesebb kapcsa. És azt jelenti — s ez a legfőbb —, hogy manapság a katona szó a nemzetek virágát foglalja magában. Gyermekünk, testvéreink, rokonaink, mindnyájunk vérei s országunk jövődjének biztosítói azok, a kik a csaták halálos mezejére készülnek.

Minden katona, a ki nehéz fegyverzetében a harcztérre lép, a süvítő golyók és a szuronyok elé, kedves és drága nekünk minden élet, a mely ott, a háboruk borzalmai közt elpusztul, a nemzet vesztesége. Gyöngül vele a béke biztossága s a polgári munkásság ereje, megszűnik pusztulásuk által az anya, a testvér, a rokon szive; szaporodnak a bénák, nyomorultak és árvák.

És minő megdöbbenő látványt ígérnek a legújabb kor készülő háborui! A mértföldekre hordó ágyuk, amelyek golyói gyujtogatnak, égetnek, szétpattannak s egyszerre egész csapat előtt tárják föl a halál kapuját. A puskák, a melyek gyors ropogásának útját patakokban omló embervér jelöli. A begyakorolt hadseregek, amelyeknek minden lépése, minden mozdulata és minden fordulata úgy van kiszámítva, hogy a halált hordja magával. Azután a vasutak, a hajók, a melyek gyorsan röpitik a harczosokat s a térképek, a melyek immár ismertté tettek minden talpalatnyi buvóhelyet! Mindezek meggyőzhetnek bennünket abban, hogy a legújabb kor készülő háborui borzalmasságban, az életpusztulások és a sebesülések nagy számában magasan fölmúlják a világtörténelem eddigi összes nagy háboruit. Soha akkora nagy seregek nem ütköztek még össze, mint a mekkorák szembeállhatnak egymással ma egy villamos gomboeska könnyed megnyomására; és soha fegyverek oly kegyetlenül alkalmasak nem voltak a tömeges emberirtásra,

*) A Magyar szent korona országainak vöröskereszt egyesülete egy kis füzetkét adott ki, amelyben a jövő borzalmas véres háborujában e nemzetközileg szervezett emberbaráti intézmény feladatát, működését ismerteti. E figyelemreméltó füzetkét érdemes minél szélesebb körben megismerni.

ki tud turós dübbencset sütni, meg a kinek nem volt kedvese, de magát azért mégis elvinném, ha hozzám jönne.

Ez a karsu, fekete leány olyan hangon kacagott, mint a hogy a rigó füttyül s ezt a rigó hangját akkor is hallotta még *Tóbiás*, mikor már nem is látta őt magát.

*

Egy hét mulva az összetákolt kerítésen keresztül beszéltek egymással.

Rebi felágaskodott egy eperágért s marokkal tépte le róla a tudószerű epret és közbe hunyorított *Tóbiás*ra:

— Összevesztem a *Marczival*.

A *Tóbiás* szeme örömtől villant meg.

— Lássá — szólt — most eljöhete hozzám. Hogy jobban tessék magának, majd asztalt meg széket csinálnék, most is azt próbálok, jöjjön csak be és nézze meg.

Rebi bement és a mint ott látta a hosszú lábú, hosszú kezű, cigány arcu asztalost a gyalupad mellett, amint izzadt homlokkal, kidüledt szemekkel, ügyetlenül, de akarátának minden erejével működött valami esetlen butordarabon, meghatottan gondolt arra; hogy ez az asztal most csak ő érte készült s erre a gondolatra hirtelen melegség futotta körül a szívét és szépen ott maradt: *Tóbiás* Gergelynének.

mint a minő fegyvereket a mostanában visznek a harezba a katonák.

Kinek a szive ne érezne fájdalmas megindulást arra a gondolatra, hogy a kit súlyos sebe jómagával tehetetlenné tesz, ott a csatamezőn vergődjék, kinjai középette, segedelem nélkül, befogva vérző sebé, homályosuló tekintettel nézve öszszeroncsolt testét, a mikor, ha a könyörület segítő szelleme megjelenék fölötte, még megmenthető volna az élete?

Bizonyos, hogy a jövő háboruiban, rövid idő alatt, a keresztüllött, átszurt, holtra fáradt, éhség és kínok közt összeroskadt katonák száma rengetegnyi lesz. Haldoklók hörgeése és sebesültek jajkiáltásai fognak kizugni a puskaporos levegőből. A segítség nyújtóknak egész tábora sem lesz képes minden jajkiáltást meghallani. Apák és anyák, testvérek és hitvesek a messze távolból, mikép siessenek segítségükre? Ki kellene mosni egy ellőtt kar sebé; a másíknak a homlokán tátong egy mély vágás; a harmadikon száguldó paripa gázolt át; amott egész csapat fetreng összetörtén, rohanó tüzerütegek leütötték egy sziklameredekségről. Ha fölszednők őket, ha kimosnók, megtisztítanók sebeiket, ha gyógyítanók: még emberek válnának belőlük, özvegy anyjuknak, kiesi gyermekeiknek gondozói; de így vérben és piszokban, gyötrelmek közt és segítség nélkül el fognak pusztulni.

A hazáért meghalni dicsőség, de sebesülteket ott hagyni a halál torkában, ez nemzeti szégyen volna.

Gondoskodni kell tehát a háboruk borzalmainak enyhítéséről. Sebköttökkel, orvosokkal, ápolókkal, szállító eszközökkel a csaták nyomában hordozható kórházakkal jó előre el kell látnunk magunkat. És gondoskodnunk kell, hogy e gyógyító szereket, ápolókat, orvosokat, betegeket senki ne bántassa, sőt inkább mindenki védje. Erre készülnünk kell! Ezt hamarosan összeszedni nem lehet! Pedig semmi nem fokozhatja annyira a katonák bátorságát és semmi nem nyugtathatja meg annyira az otthonmaradókat, mint ha tudják, hogy a harezok zászlója nyomában ott fog lobogni a *vörös-kereszt fehér zászló*, a mely alatt gyógyulás, pihenés, szerető és szakértő gondoskodás vár reájuk.

Ezt a czélt: a könyörület és az ápolás czélját szolgálja a háboruban a *vörös-kereszt* nevezet alatt ismeretessé vált egyesület; hogy pedig miképen, mily eszközökkel? erről fog szólni a következő fejezet.

(Folyt. köv.)

Huszonöt év után.

— Theologusok találkozója. —

Debreczen, augusztus 4.

Megható ünnepély folyt ma le városunk falai között. A mai napra adtak találkozózt azok, akik ezelőtt 25 évvel a debreczeni kollegiumban végezték el a theológiát. Az 1871/2. tanévben végzett hittanhallgatók közül együtt voltak ma:

Mózes András nyír-bogáti lelkész nejével és fiával, Lengyel Sándor esengeri lelkész fiával és leányával, Kálmán Dezső ujfehértói lelkész nejével, Jákó Balázs t.-burai lelkész, Rózsa Sándor főiskolai pénztárnok nejével, Zöld Mihály végvári lelkész, Molnár Lajos kis-peleskei lelkész, Egeresi Imre kólyi lelkész, Nádudvari Lajos borsi lelkész, Varga Bálint péterszegi lelkész, Vadon Miklós zsákai lelkész, Sipos István tóti lelkész nejével, Hajdu Albert sz.-udvari lelkész és Nagy Illyés bárándi tanító.

A találkozás ünnepélyét isteni tisztelettel kezdték meg a kistemplomban.

Aztán együttesen megtekintették a kollegiumot, melynek falai őrzik ifjukoruk emlékeit. A délelőtt folyamán megnézték huszonöt év alatt hatalmasan fejlődött és megszépült városunkat. A déli órákban együttesen tisztelegtek Tóth Sámuel, Menyhárt János és Balogh Ferenc hittanároknál, akiket a Gondviselés maig is megtartott az ő akkori tanáraik közül.

Egy óraker ebédet tartottak az „Angol Királynő”-ben, a melyen mint szeretett vendégek Balogh Ferenc hittanár és Hajdu Zsigmond püspöki titkár nejével részt vettek. Hauer Bertalan, az „Angol Királynő” tulajdonosa ezuttal is becsületet szerzett híres konyhájának. Midőn e sorokat írjuk, még tart az ebéd a leglelkesebb hangulatban és egymást érik a megható, gyönyörű felköszöntések, a melyenek csak a szív és a szó jeleseitől várhatók. Az első felköszöntőt Jákó Balázs tartotta a távollevő Kiss Áron püspök egészségére. Mózes András a debreczeni főiskoláért és érdekes tanáraiért, Lengyel Sándor a jelenlevő hölgyekért üritette poharát.

A társaság délután kirándulást tesz a Nagyerdőre. Este ott a Dobos-pavillonba tartják a vacsorát, amelylyel befejezik a huszonöt év után történt találkozás megható ünnepélyét. — Azonban már most elhatározták nagy lelkesedéssel, hogy *öt év múlva* ugyanitt ismét találkozni fognak, amihez segítse őket, az ő legbuzgóbb szolgáit, a jóságos Isten.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 óraker csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

Nyilvános olvasóterem a kollégi nyitvaumban van hétfőn, szerdán, szombaton, d. u. 3—6-ig.

A Gönczy-egyesület „Githon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 óraker, ünnepnapokon d. e. 11 óraker.

Famunkatanítás. A közgyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

A debreczeni kir. járásbírószóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Felhívás előfizetésre.

Augusztus elsejére új előfizetést hirdotünk. Ama t. olvasóinkat, kiknek előfizetése most lejár, kérjük sziveskedjenek a megújításról idejekorán gondoskodni, nehogy a lap küldése szüneteljen.

*

A lapot nyáron át bárhová fürdőbe, nyaralóhelyre utána küldjük előfizetőinknek akárhányszor is változzék a czim.

*

Mutatványszámot mindenkinek kívánatra küldünk.

*

Előfizethetni bármely naptól kezdve lehet. Előfizetési árak egy hónapra 1 frt., negyedévre 2 frt 50 kr.

A „Debreczeni Ellenőr” kiadóhivatala.

—

— Az egyházkerületi főjegyzőség. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület gyülekezetei másodsor szavaznak a Tóth Sámuel hittanár lemondása következtében megüresedett egyházi főjegyzőségre. Most már egyedül Zsigmond Sándor h.-szoboszlói lelkész, alsó szabolcs-hajduvidéki esperes és Dicsőfi József debreczeni lelkész mérköznek a tiszteletreméltó állásért. A Dicsőfi párt kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy a jelöltjét keresztül vigye s ki van adva a jelszó, hogy aki igaz függetlenségi, az nem szavazhat Zsigmondra, csak az erős független érzelmű Dicsőfire. Felhívások mentek szét a szélrözsa minden irányában valamennyi szélbalinak ismert gyülekezetbe, amiből csak érthetik meg, hogy Dicsőfi Józsefnek azaz egyetlen érdeme, hogy nem kormánypárti. De hát a korteskedésnek ez a sajnálatos módja előreláthatólag czélját téveszti s nem fog megejteni egyetlen józanul gondolkozó s csupán az egyház igazi érdekeire tekintő presbiteriumot se. Sarkadról írják lapunknak, hogy az ottani ev. ref. egyház, melynek szavazata a mult alkalommal nem érkezett be, — négy szavazatát Zsigmond Sándorra adta. A tisztán függetlenségi érzelmükből álló presbiterium a Dicsőfi párt felhívását egyszerűen mellőzte. — A nagyszalontai egyházmegye azon gyülekezetei, amelyek az első szavazásnál nem Dicsőfi Józsefre, hanem részint Zsigmond Sándorra, részint más jelöltekre szavaztak, — most valamennyien Zsigmond Sándor zászlója körül tömörültek.

— Budapest köszönete. Márkus József Budapest székesfőváros polgármestere Debreczen város tanácsának a Ráth Károly főpolgármester elhunytá felett tolmácsolt kondoleáló táviratára ugyancsak táviratban a következő köszönetet küldte Debreczenbe:

Főpolgármesterünk elkunytá alkalmasból nyilvánított részvétért fogadja a tekintetes tanács benső köszönetünket. Márkus polgármester.

— A kath. autonomiai választások. A nagyváradi latin szertartású püspöki egyházmegye nagyváradi kerületében, amelyhez a debreczeni r. kath. plébánia is tartozik, az egyházközségek egy jó része már leszavazott a katolikusok önkormányzatát szervező nagy gyűlés képviselőjére. E kerületben két kiváló kath. világi ur nevével hozták forgalomba: gr. Batthányi József élesdi nagybirtokos s nagyváradi kath. kör elnöke az egyik, aki mellékesen megjegyve — már egy ízben elhagyta a r. kath. vallást és áttért az ev. ref. hitre, amelyet a XVI. és XVII. században élt ősei is követtek; Dr. Hoványi Gyula a nagyváradi kir. jogakadémia tudós tanára a másik jelölt, akinek megválasztását legfőképpen a nagyváradi róm. katolikus intelligencia óhajtotta. — Nem bolygatjuk — miért? — tény az, hogy az eddig leszavazott plébániák Hoszu-Pályi és Báránd kivételével az élesdi vallás-csorélgató dús gazdag grófra szavaztak. Még a nagyváradi három plébánia választóinak többsége is gr. Batthányi Józsefre adta szavazatát. A jó katolikus érzelmű Hoványi Gyula, a kitünő jogász, mind a három plébánia területén feltűnő kisebbségben maradt. Holott könnyen győzhetett volna. Csak az intelligencia tartott volna ki híven mellette. De annyira közönyösek voltak, oly annyira tartózkodtak a szavazásban való részvételtől, hogy még a kath. érdekek előmozdítására szerkesztett Tiszántul is fájdalmasan tesz szemre.

hányást a választóknak e nagy mértékű közönyösség miatt. — A liberális **Nagyvárad** pedig a nagyfokú érdeklődés hiányát, azt hogy a szavazó joggal bíróknak alig egy ötödrésze szavazott le Nagyváradon, annak tulajdonítja, hogy a vidék felsőbb parancsra szavazott le már elébb gr. Batthiány József s most Nagyvárad művelt kath. polgársága nem akart magából játékot üzteni. Inkább teljesen tartózkodott a szavazástól. Debreczeni kath. vallású polgártársaink csak e hó közepe táján választják a kongresszusi világi képviselőt. Mint értesülünk ők lesznek az utolsók, akik a váradi választókerületben szavazni fognak. A papság legtöbb kilátással bíró jelöltje Karsch Lollion derecskei plebános.

— **Rendkívüli közgyűlés.** E hónap folyamán rendkívüli közgyűlésre hívja egybe gr. Degenfeld József főispán, illetőleg az ő helyettese a városi bizottsági tagokat, — hogy névszerinti szavazással döntsenek a vasuti munkástelep számára kért 17 kat. holdnyi terület átengedése felett. A gyűlést valószínűleg aug. 26-án tartják meg.

— **Állandó kereskedelmi kiállítás.** A magyar kereskedelmi muzeum ujonnan szervezett állandó kiállítását és gyűjteményeit holnap d. e. 9 órakor nyitják meg a városligeti Iparcsarnokban. E megnyitó ünnepélyre a muzeum igazgatósága meghívta a mult évi országos kiállítás minden kiállítóját. Meghívás jött **Simonffy Imre** királyi tanácsos polgármesterhez is. — **A muzeum** a következő 22 csoportra oszlik: Bánya termékek. Építési anyagok, szobrászati munkák. Vas és fémipar. Gépek, szerszámok, műszerek. Allami gazdasági gépkísérleti állomás. Járművek. Faipar. Bőripar. Agyag- és üvegiipar. Papír és sokszorosítóiipar. Elelmi iparcikkek, szesz italok. Fonó- szövőipar. Hangszerek. Végyesipar. Butoripar, lakhelyberendezés. Háziipar. Ipari szakiskolák készítményei. Malom modellek. Keleti mintatár. Kereskedelemtörténeti muzeum. Szakkönyvtár és olvasóterem. A kiállítás, melynek megtekintését nem győzzük eléggé ajánlani a Budapestben megforduló debreczeni iparosoknak, a nyári hónapok alatt nyitva lesz d. e. 9-12, d. u. 5-9 óráig, az esti órákban villamos világítás mellett.

— **Kántorok versenye.** Csak rövid idő választja már el városunk izraelita felekezeti lakosait attól, hogy a nagyvárad-utcai gyönyörű új templomból küldhessék imáikat a Mindenhatóhoz. Ezidő szerint az előimádkozó kántor fontos állásának betöltése foglalkoztatja a hitközséget. Hetek óta tartanak a próba-előimádkozások karkisérletű énekkel. Hatan pályáznak az állásra nemcsak az ország, de Ausztria legelső kántorai, akik hangjuk, képzettségük és imaelőadások minden erejével léptek a versenybe. Kettő közülük nyertek különös tetszést és e kettő között fog választani legközelebb a hitközség képviselőtestülete. Az egyik Szraka *przemysli* (Galicia) kántor, a ki nem rendelkezik ugyan nagy hanggal, de az átörökölt szokás szerint meghatóan tartja előimádkozását. Ezt a hitközségnek tradícióhoz hű hitbuzgóbb tagjai óhajtkák. A másik **Hartman Dávid** nagyváradi kántor. Ez már az előhaladás embere. Nagy terjedelmű, szépen esengő, rendszeresen kiművelt tenorhangja van, amelylyel koncertszerű szabotossággal tud bánni és hallgatóinak, amellet, hogy az imák jelentőségét ájtatosan visszatükrözi, valódi művelzetet szerez. Természetesen, az ő pártján vannak mindazok, akik a korrall lépést tartanak és mindenben hivoi a haladásnak. Az ifju előimádkozó énekművész, aki még csak most éri el 30-ik életévét, bizonyára képes lesz a

tradíciókat a korszellemmel és a mai művelt világ igényeivel egy összegegyeztetni, hogy a hitközség mindkét árnyalatát ki fogja tudni elégíteni. Amellet **Hartman Dávid** szabolcsmezei ember, magyar minden ízében, míg ellenfele *idegen nemzetiségű* és nem válnék előnyére a magyar nemzeti szellemnek, ha a debreczeni izr. hitközség ily magas állású tisztviselője gyakori érintkezésében a hitközség tagjaival kénytelen lenne *nem a nemzet nyelvén* velük érintkezni. **Hartman Dávid** tegnap délután tartott az új templomban ismét próbaimát karkisérlettel, amelyhez meghívásra Szotyori **Nagy Károly**, **Friedmann József**, **Schmidt Soma** szakértők is megjelentek, akik mind felette elismerőleg nyilatkoznak **Hartman** hangjáról és előadásáról.

— **A debreczeni ev. ref. egyházmegyei tanítótestület** f. évi közgyűlést augusztus 7-én tartja meg **B.-Ujfaluban** a következő tárgysorozattal: Megnyitás, ének, elnöki beszéd és szavazat **Varga Mózes**től. Beszámoló a tanügyi kongresszusra küldött képviselőinktől. Jelentés a kárptólékok ügyében beadott kérvényünk sorsáról. Gazdasági iskolák felállításának kérdése. Előadó **Ritók István**. Osztatlan népiskola tanterme. Előadó **Mátyás József**. A választmányi gyűlés jegyzőkönyvének 5, 6, 7, 9-ik számai, ezzel egyidejűleg képviseltestületünk az orsz. ev. ref. tanító egyesületben. **B.-Ujfalui kör** indítványa. Előterjeszti **Sápy Lajos**: Érmelléki ev. ref. tanító-egyesület indítványa, illetve átirata, előterjeszti **Uray Gyula**, lényegébe ismerteti **Vincze József**. A kultuszminisztériumhoz felterjesztendő kérdések megválasztása. Előterjeszti a kabai és derecskei tan. testület megbízottja. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése. Jövő gyűlés helyének meghatározása. Indítványok. A gyűlés helye a község háza nagytanácssterme, kezdete d. e. 9 órakor. A tanügyi iránt érdeklődő n. é. közönséget ezuton is meghívja **Uray Gyula** testületi elnök.

— **Zeyk Domokos halála.** A segesvári ütközet egyik legnagyobb hőse **Zeyk Domokos**. Halálát valóságos legenda veszi körül. Mikor a csata már el volt veszve s a sereg futásnak eredt, Zeyk nem mozdult helyéről. Kezébe szorítva pallosszélességű kardját, várta a támadókat. A hatalmas termetű és erejű Zeyk súlyos csapásai alatt rakásra hullottak a kozákok. Isteni látvány volt a magányosan viaskodó lovas, a kit már az egész hadsereg elhagyott. Egyszerre csak odaérkezett **Engelhardt** orosz tábornok, mások szerint maga **Lüders**, a főparancsnok s tisztelet gerjedt benne ennyi vitézség láttára.

— **Megálljatok!** — kiáltott dörgő hangon.

A viaskodók visszavonultak s az orosz parancsnok Zeykhez küldött egy tisztelet, hogy adja meg magát. Zeyk tagadólág intett.

— **Akkor fogjátok el élve, haja szála se görbüljön!** — adta ki a parancsot a tábornok, amire vagy harmincz kozák vakon, pusztá kézzel rohant a hősré, hogy lehuzza a lóról. Zeyk aprította őket mint a répát, midőn kardja egy eleje tartott puskán kétfelé törött.

— **Add meg magad, bajtárs!** — kiáltott rá egy orosz tiszt francziául.

Zeyk büszkén visszakiáltott:

— **Zeyk Domokos meghal, de rab nem lesz soha.**

Ezzel eldobta a kard maradványát, elővette pisztolyát, föbe lőtte magát s holtan bukott az ámuló és megilletődött oroszok közé.

— **A városi közigazgatási bizottság** holnap d. u. 3 órakor tartja meg e havi rendes ülését, melyen a miniszterelnökhöz felterjesztendő féléves jelentést is tárgyalni fogják.

— **A szerelem halottja.** Hajdu Nánáson még a mult hó 18-án elhunyt egy **Demeter Mária** nevű cselédleány, ki **Takács Károly** nanási lakosnál volt szolgálatban. A cseléd pár nappal halála előtt rosszul érezte magát s istállóba feküdt. Ugyancsak a **Takácsnál** szolgáló **Polonyi Mária** cselédleány kérdészködött **Demeter Mária**tól betegsége után, de az csak annyit mondott, hogy egy nő, kinek nevét nem árulja el, mert erre megesküdött, 10 krajczár ára sáfrányt áztatott be kánforos pálinkába s azt ajánlotta neki, hogy igya ki, akkor sikerül neki célját elérni, t. i. bűnös szerelmének gyümölcsét a világ előtt eltitkolni. **Demeter** a pálinkát meg is itta s pár nap mulva nagy kínok között mag is halt. A rendőrorvos a halálesetet gyanusnak találta, jelentést tett róla az előjárásnak, mely a hullát felboncoltatta, azonban határozottan megállapítani nem lehetett, hogy mérgezési eset forog-e fenn. A hatóság a vizsgálatot még mindég erősen folytatja, különösen azt akarja kipuhatolni, ki volt az a nő, ki **Demeter** **Marival** a sáfrányos pálinkát megitta.

— **Női zenekar a nagyerdőn.** Ma délután 4 órától kezdve a nagyerdei **Dobos-pavillonban** egy kitűnő fővárosi női zenekar fogja a közönséget szórakoztatni.

Irodalom — Művészet.

* **Uj nóták.** Érdekes zenefüzetet kaptunk **Klökner Ede** budapesti zeneműkiadó közvetítésével **Lepéndről** **Gőre Gábor** bíró ur szükebb hazájából „**Lepéndi Nóták**“ a czime az **Ivánfy Greizinger Iván** népszerű dalszerzőnek **Gárdonyi Géza** és mások vigverseira csinált 4 ily czimű: I. „**Billeggyünk és ballaggyunk**“. II. „**Édes kedves feleségem**“. III. „**Mikor még a bajuszom csak csipet vót**“. IV. „**Köllök-e vagy sem nem kérdöm**“ pompás borozó és mulató nótának. A sok édeskes sentimentális nóta termelés közt szinte üdítőleg jó esik, ha a pajzán vig kedv, a magyar néphumor megnyilatkozásával találkozunk s **Ivánfy Iván** kitűnően eltalálta a hangot, a melyen **Gőre Gábor** a magyar paraszt typosát kell dalban megszólaltatni. A zongora és a fehér asztal mellett egyaránt értékes nóta gyűjtemény ára 80 kr. s kapható a kiadónál **Klökner Edénél** Budapestben, VI. Csengeryutca 62a sz. alatt.

Mulatság.

* **A nyomdászok jubiláris táncmulatsága.** A debreczeni könyvnyomdászok egylete 25 éves jubileuma s az akkor tartandó országos nyomdász kongresszus alkalmából aug. 21-én a budapesti **Ébredés** közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendez a **Margit-fürdőben**. Beléptidij személyenként 1 frt, Család-jegy 3 személyre 2 frt. A mulatság este pontban 8 órakor kezdődik. Jegyek előre válthatók: **Gyürky Sándor**, **László Albert** urak üzletében, a Csokonai nyomda üzletvezetőjénél, **Hoffman** és **Társ**a nyomdájában; a mulatság estéjén pedig a pénztárnál. A rendezőség felülfizetéseket köszönettel fogad s hírlapilag nyugtáz.

Sport.

* **Kezdődik a vadászat.** Három nap óta a vadászok, **Nimród** heves vérű gyermekei előszedték fegyvereiket. A fogolyvadászat augusztus hó elsejével kezdődött. A vén nyulak figyelmessé lévén a lövöldözésre, kezdik a süldőket kioktatni a fegyverdőreje, hogy mire reájuk kerül a sor, tudják magukat mihez tartani. — Augusztus 15-én már nyulra is szabad lőni. Az igazi vadász azonban augusztus 15-én csak pusztá formalitásból lő nyulat s ha lő is, csak süldőre süti el a ravaszt.

A voltaképeni nyulászás október előtt korai és káros. Még októberben is akad nyul, a mely „mamának“ érezi magát s nincs hamarjában kellemetlen „vadász-pech“, mint a mikor egy lövéssel három nyulat lő le a jáger s csak egy válik be peccenyének s az egynek se kellemes az ize. A gazos tarlóknak réteken nagyban folyik a fűrjezés. Csak az a baj, hogy kevés a fűrj. A nagy záporok felhőszakadások elhordták, elmosták a fészkeket, tönkretették a költés eredményét. A vadkacsák most már mindannyiak, fölrepülnek s esténként huznak. Vármegyénk holt-helyein, a Sárrét vidékén gazdag zsákmány kínálkozik a kacsázókra. Diána megfuvatta a kürtöket, most már szabad a vadászat.

Egy magyar diák a görög hadseregben.

Egy Tamás László nevű vállalkozó szellemű ifju érkezett a napokban Budapestre.

Az apja görög katolikus lelkész Szatmáron, ő pedig, — míg el nem kalandozott babérokot aratni, Nagyváradon járt a gimnázium hetedik osztályába. Itt tanulta Petőfi verseit és különösen az „Egy gondolat bánt engemet: ágyban párnák közt halni meg“ kezdetű költemény oly hatással volt rá, hogy mihelyt együtt volt az utiköltség, nem této-vázott sokáig, hanem sutba dobta a könyveket, érzékeny bucsut vett a diáktársaitól és farsang utóján távozott Nagyváradról. Szülőit nem értesítette elhatározásáról, mert — amint megjegyezte — az édesapja nagyon kriminális ember, aki egy percig sem habozott volna kézzelfogható módon kapacitálni őt, hogy jobb, ha folytatja tanulmányait. Csak Brassóig ment vonaton, aztán, mert nem volt utlevele, anélkül pedig nem eresztették volna át a határon, hát úgy segített magán, hogy alkuba bocsátkozott egy oláh emberrel, aki négy forintért elvezette őt a Romániában fekvő Predeál községbe. Itt ismét vonatra ült és ki sem szállott Brailáig. A kupéban megismerkedett egy görög kereskedővel, aki jó tanácsokkal, utbaigazitással szolgált neki, sőt kieszközölte, hogy még aznap fölvevtek egy Konstantinápolyba vitorlázó hajóra.

Innen már könnyebben mehetett tovább. Nem kértek tőle sem igazolványt, sem utlevelet, a többi utassal együtt átszállították egy olasz hajóra s ezzel ment egész a Pireus nevű kikötőig, ahol ugyanakkor vetett horgonyt egy orosz hajó, amely szintén tömve volt önkéntesekkel. Ezekkel egyesültek és a görög kormány által kirendelt külön vonatra ültek, amely most már egyenesen Athénbe vitte őket.

Itt egy görög kaszárnyába szállásolták el, itt három napi időt adtak neki, hogy uti fáradalmait kipihenje, azután katona-mondurt adtak rá és beosztották egy osztrák-magyar önkéntes csapathoz, ahol egy hónapig tanulta a fegyverforgatást. Husvét után következő vasárnap már Pireuson keresztül Voloba ment a hadsereggel, ahonnan három napi pihenő után Larisszába mentek.

Itt már javában folyt a harc. Ő is a küzdők közé került és elszántan harcolt, de hasztalan volt minden igyekezet, mert a túlnyomó erővel nem bírtak.

Visszavonulás közben a törökök hirtelen rájuk támadtak és a meglepett sereg erre annyira megrémült, hogy eszeveszett futásnak eredt. A rend teljesen fölbomlott, a görögök elhanyagolták fegyvereiket és futott, ki merre tudott.

A csuf menekülés után Farsalába gyűlt lassankint össze újra a szétvert sereg, amely ekkor körülbelül 20000 főből állott. Farsalában 10 napig tétlenül vesztegelték, aztán az

önkéntes csapatot 1000 vadászszal együtt Matiba küldték portyázni.

Matinál 500 görög vadász lelta halálát, az önkéntesek közül is számosan, maga Tamás is megsebesült, de a törökök vesztesége legalább négyszer annyi volt.

Farzalában csatlakoztak a hadtesthez és ezzel együtt fordultak vissza az ellenségre. Most már nem csupán fegyverrel, hanem ágyukkal is harcoltak.

A harc tüzeiben Tamás László több sebet kapott, ezek közül egyik olyan súlyos volt, hogy eszméletlenül rogyott össze. Hordágyon vitték a harctérről a kikötőig.

A hajón végre kimosták a sebet, elvitték Athénbe és itt több mint egy hónapig feküdt a kórházban. Major Ferencz orsz. gyűlési képviselő, Székesfehérvár volt főorvosa, ebben az időben pár hétig szintén Athénben tartózkodott és nagyrészt az ő gondos kezelésének köszönhette Tamás, hogy végre fölépült és visszatérhetett hazájába, ahol csak rövid ideig marad azután ismét Görögországba utazik, hogy már mint tiszthelyettes szolgáljon tovább a hadseregben.

CSARNOK.

Thália Súlyomkeőn.

Irtá: Mándoky Sándor.

(Folytatás.)

— Jaj, mindent, akár áldást is, csak pénzt ne! — gondolom én.

Kérem; tessék helyet foglalni.

Oh köszönöm főtisztelendő uram kegyes jószágát. Bizony-bizony egy keveskét elfáradtam ebben a görbe országban.

A ripacs generális letelepedett a számára kijelölt zsöllyébe; elővette nagy tarka zsebkeszkenőjét, megtörölgette izzadt arcát s egy éles recitativót köszörítve rekecses torkán, bizonyos grandezzaival kezdte beavatni bennünket váratlan látogatásának mélységes titkaiba.

Hinni merem uraim, bizonyára méltóztatnak tudni, hogy én, mint a szilágy-sági egyesített szfikerület egyhangulag megválasztott igazgatója a comite meghívása folytán a nyári saison egy részét Nagyfaluban szándékoztam eltölteni, a vidéki színészet elsősorú erőiből szervezett nagyszámu társulatommal most két hete oda érkezém.

— Soha még a híradet se hallottuk! — hanem azért anélkül, hogy az öreg anázmaister észrevette volna, egy hamiskás mosoly kíséretében hirtelen megnyomom a Laczi lábát. Ő persze rögtön megért engem és szóltanul, nagy komolyan igent int a direktor szavaira.

A csel sikerül és kezdetét veszi a pompás ugratás.

Ugyanis erre az igenlő bölintásra szentül elhiszi az öreg imposztor, hogy nagyhangú frázisaival csakugyan sikerült neki minket — ostoba falusiakat — kötélnék állítani; most már vérszemet kapva, maga mászik bele a szószba és a mi legnagyobb mulattatásunkra egész arcátlan biztossággal hazudozik tovább.

Oh megvalék győződve róla, hogy méltóztatnak már felőlem hallani. Azonban uraim — és itt a keserű csalódás pompásan utánzótt Leár királyi tónusa esendült meg a nemzet vándor napszamosának mindig száraz ajkain, — daczára a nagy falusi szini választmány legvérmesebb reményekre jogosító ígéreteinek; daczára a szini irodalom összes gyöngyeit és újdonságait felőlelő repertoireunk páratlan változatosságának; daczára a mivészlet legmagasabb niveauján álló előadásainknak, melyeknek hire bejárta e hazát és büszkévé teszi lelkemet; daczára nagyszerű és fényesen fölszerelt díszlet és ruhatáramnak, melyeknek beszerzésénél

semmi áldozatot sem kiméltem s melyek, nagyítás nélkül legyen mondva — páratlanok a vidéken; daczára ugy a magam, mint mivészársainak, hogy eltekintvén minden fölösleges anyagi haszontól, egyedül szent hivatásunkat követve, csak az isteni muzsának és imádott magyar hazánk zengzetes harmóniájú nyelvében élő nemzeti génuszunknak szolgálhassunk; mindezek daczarádieső vállalatunk vérző szivem legnagyobb fájdalomra, a mivészlet iránt kellőképen lelkesedni nem tudó misera plebs részvétlensége szűlte pártolás hiánya miatt csufos kudarcot vallott.

Ah! ah! esodálkozánk mi; ő pedig panaszkodék tovább.

Már a bérlet sem sikerült ugy, mint előre gondolám. — Be sem megyek Nagyfaluba, ha az urak fényes napi bevételekkel nem biztatnak vala. Persze, hogy ez is mind csak tünde délibáb s üres ígéretes maradt. Váljék nekik egészségükre, mint Köprili Mehemednek az a bizonyos stambulú selyemzsinór. Hm! Hm! — Méltóztassanak csak tovább hallani. Nagykoszorusunk, Jókai halhatatlan drámájával „A szigetvári vértanúkkal“ nyitottuk meg a nagyfalusi sziniidényt. Ezen a bemutató előadáson még csak volt egy kis közönségünk; de már másnap Shakespeare „Hamletjét“, legkedvencebb alakításomat, teljesen üres ház előtt játszottuk el; míg harmadnap — ah! pedig a „Szókimondó asszonyosság“ a nagy Napoleon mosoné szeretője című operettet hirdettük; de miután még az ingyen bilétások se jöttek el Tháliának a nagy vendéglő állása alatt berendezett szent templomába, — az előadás véglegesen elmaradt.

No, direktor ur, ez már csakugyan botrány! — mondom én. Az a, tódítja Laczika.

És örök szégyene Nagyfalú magasabb mivészlet iránt lelkesülni nem tudó közönségének, folytatá Pataki egészen beleizzadva a nagy panaszkodásba. Ujra megtörölte az arcát, nagyot fujt és egy kis pauzát tartva, tovább szavalt a bus jere-miádat.

(Folyt köv.)

Vegyes.

Azt mondd . . .

Azt mondd, hogy nem szereltek.

Dehogy is nem angyalom!

Szereltek én, hanem aztán

Rajt' ne fogj a szavamon.

Mert hát, lásd, az én szerelmem

Olyan, mint a — holdvilág,

Halványsárga sugarait

Bőségesen hinti rád.

Szépen fénylik és világol,

De bizony nem melegít,

S akkármeddig tündököl is,

Szerelmemre nem hevit.

Mit is ér a nagy szerelem!

Csupa tűz az, csupa láng.

Elégnénk majd mind a ketten . . .

— Látod jobb a holdvilág.

Juhász Sándor.

Illatszerek gyártása.

A mióta a kémianak ugynevezett sztetikus (összerakó) módszere ismeretes, az összes szerves vegyületek mesterséges előállítására lehetővé van téve. Különösen érdekes fejlődésnek indul a sztetikus kémiai iparban az *illatszerek gyártása*, mely nem mondom, hogy csupán arra szoritkozik, hogy a szénből csinálja a parfümököt (a mi kissé drága lenne), hanem a közönséges szagokból állítja elő az illatszereket — kémiai uton.

Különösen érdekes a vanília-illat.

mesterséges előállítás, a melyből manapság mérhetetlen mennyiség fogy el, úgy, hogy e tekintetben a természet egymagában képtelen lenne fődözni a szükségleteket.

Elinte az alpesi *férőhűség* (Nigritella angustifolia) szolgáltatja csupán a vanília-illatot és a vele rokon, ugynevezett *orchideák*, de jóllehet ezekben sok vanília-illat volt, mégis a sürités után csak 1 százaléka az illatoknak volt tiszta vanília. Körülbelül husz esztendeje Tiemann és Haarmann észrevették, hogy a fenyőfa nedvében van egy anyag, mely magas hőfokon oxidálva, vanília lesz és ezzel megkezdték a vanília mesterséges előállítását, csak hogy a módszer drága volt. A kertészek és erdészek nem szívesen engedik a fenyőfákat megfurdálni, emellett meg kevés nedv is van aránylag a fákban.

Tiemann később rájött arra a gondolatra, hogy a szegfűből szedje ki a vaniliát. Ennek az olcsón tenyészhető növénynek a nedvében elég bőven van egy olaj, az ugynevezett *eugenol*, mely kalium permanganattal oxidálva vaniliát ad. Az előállítás szerfölött egyszerű és a hozzá szükséges anyagok olcsók. Ugyannyira, hogy ma már minden vanília, a mi a kereskedésben kapható, szegfűolajból készül.

Ez volna a vanília régi történelme és most jön az új. A *vaniliát* ma már *fűrészporból* készítik. Már 20 évvel ezelőtt gondolt erre Tiemann, de úgy látszik, csak ma sikerült a kérdést megoldania. Hogy mi módon, azt egy kissé hosszadalmas volna itt elmondani s talán nem is szükséges. Elég, ha a tényt konstatáljuk azzal a megjegyzéssel, hogy e kellemes illat pár hó múlva hallatlanul olcsó lesz.

A vanilián kívül van még egy jól ismert és elterjedt illatszert a *heliotrop*. Ezt az illatszert újabb egy oly olajból állítják elő, a melyet azelőtt elégettek, mint hasznavehetetlen, de gyulékony melléktermékét a kámforgyártásnak. Behatóbb vizsgálatok után rájöttek, hogy ennek az olajnak 90 százaléka egy saffron nevű anyag, amiből oxidálással heliotrop lesz. És azóta a heliotrop előállítása ebből a saffronból történik. Nem tartom érdektelennek megjegyezni, hogy régebben a heliotropot az ugynevezett fekete magyar borsból állították elő, a mi meglehetősen borsossá tette a heliotrop árát.

(Az iskolaszék.) Van-e itt iskolaszék? Kérde a tanfelügyelő a tanítótól? Van egy rozszant háromlábú ott ben, de ez a magamé, felelé az iskolamester.

(A felfogós tét.) A mint a tót atyafit beírták a szavazók sorába, egész bizalommal fordul az ősszeirő bizottság elnökéhez: Alye pán velykomozsni! Most már talán jó vona ide adni azt a czédulát, a melyikre majd egy kis pálinkát kapunk.

(Egyről-másról.) Az Ausztriában pusztított árvizek okozta nyomoruság enyhítésében ragyogó példával meg elől Erzsébet királyné, aki ischli villája terraszán maga veszi át az adakozóktól az árvíz-károsultaknak szánt adományokat. — A budapesti főpolgármesteri állásra kormánykörökben leginkább arra valónak tartják Steiger Gyulát, aki minden kottériától ment és független. Természetes, hogy jelleltek neve özönével került forgalomba. Ilyenek: Emmer Kornél, Radocza János, Szivák Imre, sőt akad, aki még azt is elhiszi, hogy Darányi Ignác és Wekerle Sándor hajlandók volnának elfogadni a főpolgármesteri méltóságot. — A segesvári Petőfi-ünnep — mint utólag jelentik — számos román nemzetiségű magyar állampolgár is jelen volt, sőt kellemesen meglepett mindenkit az, hogy néhány ro-

mán pap a csatamezőn is megjelent diszöltönyben s résztvett később a lakomán is, amiről az összes jelen voltak tanuskodhatnak. — Majthényi Elemér 17 éves tanuló, gazdag szülők gyermeke beleszeretett a városligeti Vaudeville-színház primadonnájába, akivel hosszas viszonya volt. Az ifju családja megszakította a viszonyt, mire a fiu eltűnt. Levelet hagyott hátra, melyben azt írta, hogy öngyilkos lesz. — Az orleansi hadbíró előtt a minap egy Jolivet nevű szőkevény állott. A tárgyalás alatt Jolivet hirtelen a bíróság elnökének arczába dobta sipkáját. Ezzel aztán véget ért a tárgyalás; Jolivet-t azonnal halálra ítélték. — Svéd lapok számításokat közölnek arról, hogy mennyit kapott Nansen legutóbbi nagy műveért, melyet észak-sarki utazásáról kiadott. Eddig a svéd, dán, német, hollandi, angol, francia és cseh kiadókkal számolt el Nansen, akik neki összesen 430.000 frtot fizettek. — Az Egyesült-Allamok külügyi hivatala legújabbban egy négyt bizott meg képviselével Haiti köztársaságban. A fekete-bőrű diplomata eredetileg misszionárius volt, de később egy néger iskolában, melyet ő maga alapított Haitiban, tanító lett. Ez 25 év előtt történt. Egy pár évig tanító maradt, aztán visszatért az Egyesült Allamokba, hol mint választási ügynök tette magát hasznossá és különböző szigetecsoportokban titkos politikai megbízatásokban járt.

Közgazdaság.

Kamarai értesítések.

A külügyminiszterium értesítése szerint a svájci szövetség tanács egy konkrét eset alkalmából körrendeletben valamennyi caution kormányt arra utasította, hogy kísérje figyelemmel azon kereskedelmi utazókat, kik a nélkül hogy erre külön páteussal bírnának, rendelések gyűjtése végett magán embereket keresnek fel, mert ilyenek ez esetben nemcsak pénzbüntetéssel sújtandók, hanem utólag még az előirt pátensdíj lefizetésére is kötelezendők.

Uj szabadalmak. A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását be. Készülék acetylengáz előállítására. Szivarkészítőgép. Ujtások önműködő mérlegeken. Palack dugaszoló gép. Ujtás platina drót elektrodákon. Önmagát szabályozó acetylén fojtósztó készülék kikapcsoló szerkezet hidmérlegek számára. Eljárás jég előállítására. Ujtás fonográfokon. Berendezés glicerinn tisztítására. Ujtás csiszológépeken. Üvegalkítására és fuvására szolgáló gép. Differenciális hengerű gázmotor. Kávétisztító gép. Idő és távolságmérő bérkocsik számára. Eljárás anilinfekete előállítására testilanyagokon. Kávépótlék anyagok előállítása. Szerzőszámartó esztorga padok és hasonlók számára. Szivarvég levágóval kombinált szivartartó. Téglafüst csövekhez. Mindazok, akik a találmány iránt érdeklődnek ezen szabadalmak leírását hivatali helyiségünkben megtekinthetik. Debreczen, 1897. július 30.

Kereskedelmi és iparkamara.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „Közgazdaságibank részv.-társaság” közlése. 1897. aug. hó 4-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.30	122.80
„ vasuti beruházásiköt. 4 1/2%.	—	122.50	123.50
„ koronajárdék 4%.	—	100.—	100.50
„ regále vált. köt. 4 1/2%.	—	100.75	101.75
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	123.25	123.75
Egységes államkötvény 4 1/2%.	—	102.—	102.50
Tisza-szegedi 4%-os nyér.-sorsj.	—	141.—	142.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	402 —	402.50
Oztrák hitelbank részvény	—	369.80	370.—
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	103.—	103.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	125.50	126.50
„ 3%-os	102.50	103.50
Oztrák földhitel sorsjegy 3%-os	123.—	124.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.25	10.75
Oztrák	—	20.—
Olasz	—	12.25
Bazilika sorsjegy	—	6.70
Jó-sziv	—	3.90

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.63	5.69
20 márkás arany	—	—	11.73	11.77
20 frankos arany	—	—	9.51	9.52
1 Sovereigns	—	—	11.95	11.99

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készaru-üzlet.

1897. aug. 3.

Buzát ma gyöngén kínáltak, a kereslet kedvező volt. — Elkelt szilárd irányzat mellett 14.000 mm. 10 krral drágább áron.

Egyébb gabonaneműekben szilárd volt az irányzat, a forgalom gyöngé. Tengeri 10--15 krral szilárdabb lett.

Eladatott:

Buza. Uj-Tiszav.: 100 mm. 78. kg. 11.97 frton, 100 mm. 77.8 kg. 11.91 frton, 100 mm. 77.7 kg. 11.35 frton mind három hónapra.
Zab: 5.85—6.20.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat eleinte szilárd volt, később az árak élénk forgalom mellett emelkedtek.

Hivatalos felmondások: 2000 mm. tengeri.

Hivatalos zárófolyamok. Déli 1 órakor:

Buza márcz.—ápr.-ra	1897	11.20—11.22
„ szept.—októberre	1897	10.14—10.16
Rozs	1897	8.58—8.60
Tengeri máj.—jun.-ra	1898	5.42—5.44
„ aug.—szept.-re	1897	4.81—4.83
Zab szept.—okt.-ra	1897	6.08—6.10
Repeze aug.—szept.	1897	13.65—13.75

Zárlat d. u. 4 órakor:

Buza	őszre	1897	11.13—11.14
„	máj.-júniusra	1897	11.15—11.16
Rozs	őszre	1897	8.62—8.63
Zab	„	1897	6.08—6.99
Tengeri máj.—jun.-ra	1897	5.45—5.46	
„ július—aug.-ra	1897	4.82—4.83	
„ aug.—szept.-ra	1897	4.92—4.93	
Repeze	1897	13.60—13.70	

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Zoltai Lajos.

TÁVIRAT!

A legközelebbi napokban megérkezik és a vásártéren előreláthatólag vasárnap **augusztus hó 8-án nyílik meg a Hartkopf-féle**

művészeti és természettudományi

MUZEUM.

A kiállítási csarnok 30 méter hosszú és 200 lángu világító-készülékkel bir.

Tartalmaz: **bonoztani és állattani** műtárgyakat, nagy **rovarokat** és **pillangókat**, mechanikai **automatákat**, **történelmi csoportokat** és **nevezetes egyéniségeket**, mechanikai **tájképeket** (gőzhajtással) stb.

A muzeum érdekes, tanulságos és mulató részletekben gazdag látványt nyújt.

755—1—1

Tisztelettel

az Igazgatóság.

A SZEPESSÉGEN

intelligens családhoz a jövő tanévre

1-2 gyermek

a német nyelv elsajátítása végett,

18 frt havi fizetés mellett

elfogadtatik.

Czím a kiadóhivatalban. 748-2-1

**Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség
Debreczen.**20893. szám
II. 1897.**Pályázati hirdetmény.**

A Szatmár állomásunkon előállítandó új magasépitmények összes munkáira ezenel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a versenyfeltételek szerint felszerelt és felbélyegzett ajánlatok legkésőbb **f. évi augusztus hó 25-ikén déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

A létesítendő magasépitmények a következők:

1. Egy 120 m. hosszú s 12. m. széles áruraktár.
2. Egy földszintes áru fel- és leadási irodaépület és tűzoltó szertár.
3. Egy 40 m. hosszú nyílt árurakodó.
4. Egy 80 m. hosszú és 12 m. széles gabonaszín.
5. Egy állatrakodó.
6. Egy pályafenntartási raktár.
7. Egy őrbódé.
8. Egy szabadon álló munkásárnyékszék és
9. Egy tűzváltó-akna.

A végrehajtandó munkálatokra vonatkozó tervek, a részletes költségszámítás és a szerződési tervezet a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének pályafenntartási és építési osztályában, valamint Szatmárt lévő osztálymérnökségünkönél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati költségszámítás és az ajánlati szöveg díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatok borítékai következő felirással látandók el.

„Ajánlat Szatmár állomás új magasépitményeire.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. augusztus hó 24-én délelőtt 11 óráig 2600, azaz Kétezerhatszáz forint teendő le készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az előbb említett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. A készpénzben kifizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok számításandók a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régibb utolsó napi árfolyammal, de soha névértéken felül.

A beérkező ajánlatok el, vagy el nem fogadása iránt az üzletvezetőség fenntartja magának a szabad döntési jogot.

Debreczen, 1897. augusztus hó 1.

Az üzletvezetőség.

754-1-1 (Utánnomtat nem díjaztatik.)

248.

Az „**ISTVÁN**” gőzmalom társulat

örleményeinek

ÁRJEJYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	20.60
B. „ „ apró szemű		20.20

0. Királyliszt	100 kiló	19.60
1. Lángliszt kivonat		19.20
2. Elsőrendű zsemlyeliszt		18.80
3. Zsemlyeliszt		18.40
4. Elsőrendű kenyérliszt		18.—
5. Közép kenyérliszt		17.60
6. Kenyérliszt		17.20
7. Barna kenyérliszt		16.20
8. Takarmányliszt		13.20
11. Finom korpa zsákkal		5.20
11. „ „ zsák nélkül		5.—
12. Durva korpa zsákkal		4.—
12. „ „ zsák nélkül		3.80
Csirke buza zsák nélkül		4.40

A zsákok súlytartalma — teljsulyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1897. augusztus 4. 753-1-1

Doering-szappana
bagolylyal.

használatban kétszerre tartósabb, mint a töltött szappanok, különösen kedvező hatással van az arcbőr tisztaságára és szépségére. A gyermekszoba és a női pipere nélkülözhetetlen kelléke. Mindenütt kapható darabonként 30 krajczárjával. 725-6-6

FELSŐ KERESKEDELMI TANINTÉZET**NAGYVÁRADON.**

Alapított 1888. évben. Nagyvárad város, Biharvármegye, a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara segélyével tartatik fenn.

Végzett növendékek **egy évi önkéntességre jogosultak s azonnal alkalmazást nyernek** pénz-, biztosító intézeteknél, gyárakban, kereskedelmi vállalatoknál, hivatalokban (az 1883. évi minősítési törvény alapján.) Elhelyezésökről a tanintézet gondoskodik.

Előkelő családok fiai részére fényesen berendezett

internátus

a kereskedelmi palotában. **Francia és német társalgási nyelv** elsajátítása biztosítva.

A tanév szeptember 1-én kezdődik.

Felvilágosítást készséggel nyújt

PROPPER N. JÁNOS,

739-10-8

igazgató.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű köönség becses tudomására hozni, hogy **f. év augusztus hó elején** eddig Bazárépületben levő

mag- és virág-üzletemet

a városház Kossuth-utcza részébe

teszem át és felkérem nagyrabecsült vevőimet, hogy az ujonnan berendezett üzletemben becses látogatásukkal szerencsétetni sziveskedjenek.

Becsés pártfogásáért esedezve vagyok

teljes tisztelettel

Paczelt János.

745-3-2